

[Rimstad.]

at vi anser regeringen for ødsel, fordi den ekspanderer den økonomiske politik ud over det forsvarlige og derved fremkalder og forstærker den igangværende inflation.

Men det er ikke alene staten, der er i skyld i skævheden i vor økonomi, også kommunerne bidrager væsentligt dertil. De bærer ved til et inflationsbål, fordi de ikke har den fulde pligt til at skaffe dækning for alle udgifter, men har kunnet hente denne dækning hos staten. Der må efter vor opfattelse tilvejebringes et andet grundlag for kommunal økonomisk politik, så at ansvaret for dårlig økonomi alene pålægges de enkelte kommuner. En ændring af den bestående refusionspolitik bør derfor være et af de første skridt til sanering af landets økonomi.

Ligeledes forekommer det mig, at kommunerne i deres langsigtede økonomiske politik ikke tager tilstrækkeligt hensyn til sammenlægningsplanerne; det gælder skolebyggeri, opførelse af administrationsbygninger og andre ting. Jeg er bange for, at mange kommuner på dette område foretager fejlinvesteringer, som koster samfundet alt for mange uheldigt anvendte penge.

Men naturligvis, heller ikke det private forbrug er sagesløst, når ansvaret for inflationen skal placeres. Det har i dag nået et omfang, som der slet ikke er basis for. Pengestramningen har ikke kunnet bremse stigningen i privatforbruget, fordi det på det organiserede kapitalmarked har været muligt at skaffe dækning for forbruget, for et pengeforbrug, der normalt ikke har med kapitalmarkedet at gøre. Obligationsudstedelsen har taget et sådant omfang, at man får det indtryk, at det er efterspørgslen fra byggeriet og det private forbrug, der alene er bestemmende for obligationsmassens omfang, hvor det burde være størrelsen af den opsparing, der skal finansiere købet af disse obligationer.

Det er netop realkreditens grundidé, at der stedse skal være et passende forhold mellem mængden af obligationer, der sættes i cirkulation, og efterspørgslen efter disse obligationer. Vore realkreditinstitutioner har beklageligvis negligeret denne grundidé til skade for såvel obligationsdebitorers som obligationsejeres interesser. Derfor er det et spørgsmål, om man ikke burde gå over

til et realkreditsystem som det svenske, hvor kapitalen tilvejebringes, før obligationerne udstedes. Det statsfinansierede byggeri var i sin tid behæftet med mange svagheder, men det rummede den fordel, at der kun blev bygget i det omfang, det var muligt at skaffe dækning over budgettet ved optagelse af lån på det indenlandske marked eller ved større offentlig opsparing. Det nuværende system har ikke været underkastet de samme dækningsbestemmelser, og det er vel til syvende og sidst her, man skal finde den forstærkende årsag til den meget stærke inflation, vi har i dag.

Man kan derfor med fuld ret kalde vor øjeblikkelige inflation en obligationsinflation. Det kan pålægges banker og sparekasser at føre en forsigtig udlånspolitik, men hvad hjælper det? Et sådant påbud får først mening, når alle de øvrige finansieringskilder — og vi tænker her særlig på realkreditinstitutionerne — underkastes samme betingelser som banker og sparekasser. Vi ser i et sådant manglende påbud en væsentlig årsag til det høje renteniveau, vi i dag har. Vi efterlyser også andre begrænsninger af det private forbrug, begrænsninger, som må kunne befordre opsparingen og begrænse importen af private kapitalgoder.

Vi anbefaler, at man tager spørgsmålet om forhøjelse af den kontante udbetaling ved køb af afbetalingsvarer op til overvejelse. En forhøjelse til 40 pct. af købesummen, som man havde det i en tidligere svag økonomisk periode, vil utvivlsomt betyde en begrænsning af forbruget og en hårdt tiltrængt stimulering af opsparingen.

Formålsopsparingen er et væsentligt led i bankers og sparekassers propaganda for opsparing. Jo færre krav der stilles til folks opsparing, des mindre chance er der for, at en opsparingspropaganda vil få noget resultat.

Vi kan således tilslutte os forslaget om nedsættelse af et udvalg til undersøgelse af inflationskilderne, selv om denne undersøgelse efter vor opfattelse for længst burde have været foretaget af det økonomiske råds formandskab; hidtil har den vejledning, vi har fået fra dette formandskab, ikke bidraget til nogen sanering af dansk økonomi.

Jeg vil udtrykke håbet om, at det høje